

KÖTÜ MUAMELEYE UĞRAYAN ÇOCUKLARIN ERKEN ÇOCUKLUK GİRİŞİM PROGRAMLARI İLE DESTEKLENME DURUMLARININ BELİRLENMESİ: TEK MERKEZ DENEYİMİ

Tuğçe GÜZELKAŞ¹, Fatma HANCI¹, İsmail TOPAL¹, Hatice Elayi DEHKARGANI¹, Pınar YALÇIN BUĞU¹

¹Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Trabzon, Türkiye

 0000-0002-0536-2364

 0000-0002-1019-9207

 0000-0002-8763-4860

 0009-0003-0127-2921

 0009-0001-6669-5445

ÖZ

Amaç: Çocuğa kötü muameleye biyopsikososyal çerçeveden bakıldığında birden fazla ve/veya birbiri ile etkileşim halinde nedenler çocuk, ebeveyn, aile ya da topluma yönelik olabilir. Gelişimsel güçlükleri olan çocukların kötü muameleye maruz kalma oranları daha yüksektir, ancak kötü muameleye maruz kalan çocukların erken çocukluk döneminde gelişimlerinin desteklenmesine yönelik aldıkları girişimler ülkemizde bilinmemektedir. Bu araştırmada tek merkezde kötü muameleye uğrayan çocukların kötü muamele ile ilişkili faktörlerinin ve erken çocukluk dönemindeki girişimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Retrospektif bir çalışma tasarımında, Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde, herhangi bir kötü muameleye ilişkin resmi kaydı olan sağlık tedbiri kapsamında değerlendirilen çocuklar örneklem grubunu oluşturmuştur. Gelişimsel risk faktörleri çocuk, aile ve çevre ile ilgili faktörleri içerecek şekilde biyoekolojik kurama göre kavramsallaştırılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler ve iki değişkenli analizler kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma kapsamında değerlendirilen 30 çocuğun 22'si kız (%73,3) olup ortalama yaş 174 ay (25-75%=138,0-199,3)'dir. Çocukların %56,7'sinde (n=17) danışmanlık tedbiri, %30'unda eğitim tedbiri uygulanmaktadır. Okul öncesi eğitim ile ilgili veriler kayıtlarda çok kısıtlı olup çocuklardan 4'ünün (%13,3) okul öncesi eğitime gitmediği, diğer çocukların ise (n=26, %86,7) okul öncesi eğitime katılmaları ile ilgili hekimler ve sosyal çalışmacılar tarafından oluşturulan sağlık kayıtlarında verilerin olmadığı saptanmıştır. Örgün eğitime devam etmeyen 5 çocuk (%16,7) vardır. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER) olan 5 çocuk (%16,7) olup bu çocukların tamamı özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerine gereksinimleri olduğu halde sadece 2 çocuk (%40,0) bu hizmetlerden faydalanmaktadır.

Sonuç: Araştırma kötü muameleye uğrayan çocukların okul öncesi eğitim, özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerine yeterli şekilde ulaşamadığını göstermiştir. Kötü muameleye uğrayan çocuklarda erken çocukluk döneminde uygun girişim programları destekleme konusunda daha kapsamlı araştırmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: çocuk, çocuğa kötü muamele, olumsuz çocukluk deneyimleri, çocuk gelişimi, erken girişim

* Bu çalışma, 9-12 Kasım 2025'te 2. Uluslararası Erken Müdahale ve Rehabilitasyon Kongresi'nde (ICER 2025) sözel bildiri olarak sunulmuştur.

İletişim

Tuğçe GÜZELKAŞ

Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi.....

E-posta: bakanoglu_tugce@hotmail.com

Geliş tarihi: 29.09.2025

Kabul tarihi: 01.10.2025

SUPPORT STATUS OF MALTREATED CHILDREN THROUGH EARLY CHILDHOOD INTERVENTION PROGRAMS: A SINGLE-CENTER EXPERIENCE

Tuğçe GÜZELKAŞ¹, Fatma HANCI¹, İsmail TOPAL¹, Hatice Elayi DEHKARGANI¹, Pınar YALÇIN BUĞU¹

¹Kanuni Training and Research Hospital, Trabzon, Türkiye

 0000-0002-0536-2364

 0000-0002-1019-9207

 0000-0002-8763-4860

 0009-0003-0127-2921

 0009-0001-6669-5445

Purpose: When examining child maltreatment from a biopsychosocial perspective, multiple and interacting causes may be attributable to the child, parent, family, or society. Children with developmental disabilities are more exposed to maltreatment, but the interventions to support the early childhood development of children exposed to maltreatment are unknown in our country. This study aimed to determine the factors associated with maltreatment and the early childhood interventions of maltreated children.

Methods: In this retrospective study, the sample consisted of children evaluated as part of a health measure at Trabzon Kanuni Training and Research Hospital with official records of maltreatment. Developmental risk factors were conceptualized according to bioecological theory, including factors related to the child, family, and environment. Descriptive statistics and bivariate analyses were used.

Results: Of the 30 children evaluated in the study, 22 were girls (73.3%), and the median age was 174 months (25-75%=138.0-199.3). Counseling measures were implemented for 56.7% (n=17) of the children, and education measures were implemented for 30% (n=9). Data on preschool education is very limited in the records. Four of the children (13.3%) did not attend preschool, and the other children (n=26, 86.7%) were found to have no data in their health records, compiled by physicians and social workers, regarding their attendance. Five children (16.7%) did not attend formal education. Five children (16.7%) had Report for Children with Special Needs (ÇÖZGER), and while all of these children require special education and rehabilitation services, 2 children (40.0%) benefit from these services.

Conclusion: The result of this study showed that maltreated children do not have adequate access to preschool, special education, and rehabilitation services. More comprehensive research should be conducted on early childhood intervention programs of maltreated children.

Keywords: child, child maltreatment, adverse childhood experiences, child development, early intervention

* This study was presented as an oral presentation at the 2nd International Congress on Early Intervention and Rehabilitation (ICER 2025) on November 9-12, 2025.

Correspondence

Tuğçe GÜZELKAŞ

Kanuni Training and Research Hospital

E-mail: bakanoglu_tugce@hotmail.com

Received: 29.09.2025

Accepted: 01.10.2025